A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2004. szeptember 9.*

A C-304/01. sz. ügyben,

az EK 230. cikk alapján megsemmisítés iránt

a Bírósághoz 2001. augusztus 2-án

a **Spanyol Királyság** (képviseli kezdetben: R. Silva de Lapuerta, később: N. Díaz Abad, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: T. van Rijn és S. Pardo Quintillán, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen

* Az eljárás nyelve: spanyol.

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: C. W. A. Timmermans tanácselnök (előadó), C. Gulmann, J.-P. Puissochet, J. N. Cunha Rodrigues és N. Colneric bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,
hivatalvezető: M. Múgica Arzamendi főtanácsos,

a főtanácsnok indítványának a 2003. november 18-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 A Spanyol Királyság keresetlevelével az ICES III., IV., V., VI. és VII. alterület és az ICES VIIIa., b., d., e. körzet szürketőkehal-állományának helyreállítására vonatkozó intézkedések, valamint a halászhajók tevékenységének ellenőrzésére irányuló, kapcsolódó feltételek megállapításáról szóló, 2001. június 14-i 1162/2001/EK bizottsági rendelet (HL 2001. L 159., 4. o., magyar nyelvű különkiadás 4. fejezet, 5. kötet, 99. o.; a továbbiakban: megtámadott rendelet) megsemmisítését kéri.

Jogi háttér

A 3760/92/EGK rendelet

2 A jelen kereset benyújtásának időpontjában hatályban levő, a halászat és az akvakultúra közösségi rendszerének létrehozásáról szóló, 1992. december 20-i 3760/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 389., 1. o.) 2. cikkének (1) bekezdése kimondta:

„A kitermelési tevékenységet illetően a közös halászati politika általános célkitűzése az, hogy védje és megőrizze a rendelkezésre álló és elérhető, élő tengeri erőforrásokat, valamint ésszerű és tartós alapon — a szektornak megfelelő gazdasági és társadalmi körülmények között — előirányozza felelős kitermelésüket, figyelembe véve a tengeri ökológiai rendszerre gyakorolt hatásukat, és figyelembe véve többek között mind a termelők, mind a fogyasztók szükségleteit.

Ebből a célból létrehozták a kitermelési tevékenységek igazgatásának közösségi rendszerét, amelynek lehetővé kell tennie, hogy a különböző halászati övezetekben tartós egyensúlyt lehessen elérni az erőforrások és a kitermelés között."

3 Ahogyan a 3760/92 rendelet szövegéből is következik, ennek a rendszernek a lényeges elemeit az Európai Unió Tanácsa állapítja meg — ellenkező rendelkezések hiányában az EK-Szerződés 43. cikkében (jelenleg, módosítást követően, EK 37. cikk) előírt eljárás szerint. Emellett — meghatározott esetekben — a Bizottság is hozhat sürgős intézkedéseket.

4 Az említett rendelet tizennyolcadik preambulumbekezdéséből következik az is, hogy „sürgős intézkedések elfogadásának eljárását kell előírni az erőforrások megőrzése célkitűzésének veszélyeztetésére alkalmas, súlyos zavar esetére".

5 Ebben a vonatkozásban a 3760/92 rendelet 15. cikke így rendelkezik:

„1. Olyan súlyos és előre nem látható zavarok esetén, amelyek veszélyeztethetik az erőforrások megőrzését, tagállami kérésre vagy saját kezdeményezésére a Bizottság hozza meg a szükséges intézkedéseket, amelyek legfeljebb hat hónapig lehetnek hatályban. Az intézkedéseket — amelyek azonnal alkalmazandók — közlik a tagállamokkal és az Európai Parlamenttel.

2. A Bizottság, ha tagállam keresi meg, tíz munkanapon belül határoz az ügyben.

3. A Bizottság által az (1) bekezdésnek megfelelően hozott határozattal kapcsolatban a tagállamok a határozat közlésétől számított tíz munkanapon belül a Tanácshoz fordulhatnak.

4. A Tanács egy hónapon belül minősített többséggel más határozatot hozhat."

A megtámadott rendelet

6 A megtámadott rendeletet a 3760/92 rendelet 15. cikke alapján fogadták el. Elfogadására a Nemzetközi Tengerkutatási Tanácsnak (a továbbiakban: ICES [International Council for the Exploration of the Sea]) a szürketőkehal-állomány összeomlásának veszélyére vonatkozó 2000. novemberi figyelmeztetései, valamint a „Halászati" Tanács 2000. december 14–15-i ülése nyomán került sor, ahol a Bizottság és a Tanács megállapította, hogy sürgősen ki kell dolgozni a szürketőkehal-állomány helyreállításának tervét.

7 Ahogyan a negyedik preambulumbekezdésből következik, a megtámadott rendelet célja „a szürketőkehal-ivadékok fogásának azonnali csökkentése oly módon, hogy általánosan növelik a vontatott hálók szembőségét [...], kijelölik azon földrajzi területeket, ahol tömegesen fordulnak elő szürketőkehal-ivadékok, előírják, hogy e területeken a vontatott hálóval történő halászat csak nagy szembőségű hálókkal történhet, [valamint] olyan kiegészítő rendelkezéseket hoznak, amelyek a szürketőkehal-ivadékok merevítőrudas zsákhálóval történő fogásának csökkentését célozzák."

8 Ezt tekintetbe véve rendelkezik a megtámadott rendelet 2. cikke:

„(1) A 850/98/EK rendelet 4. cikkének (4) bekezdésében és 15. cikkében megállapított feltételektől eltérően az 55–99 mm-es szembőségű vontatott hálót hordozó hajók fedélzetén tartott szürketőkehal (*Merluccius merluccius*) fogásai nem haladhatják meg az összes fedélzeten tartott tengeri élőlény fogástömegének 20%-át.

(2) Az (1) bekezdés feltételei nem érvényesek azokra a 12 méternél rövidebb hajókra, amelyek a kihajózást követő 24 órán belül visszatérnek a kikötőbe."

9 A megtámadott rendelet 3–5. cikke kiegészítő szabályok sorát tartalmazza, amelyek a rendelet által lefedett övezetekben használt zsákhálók és hálók szembőségének megállapítására, valamint a szürketőkehal-ivadékok nagy mennyisége okán különös védelmet élvező földrajzi területek kijelölésére vonatkoznak, míg az említett rendelet 6–13. cikke bizonyos szabályokat tartalmaz, amelyeknek célja az, hogy biztosítsák egyrészt a tőkehal fogására és kirakodására vonatkozó hiteles adatok megszerzését, másrészt az így elrendelt védelmi intézkedések tiszteletben tartását. Ez utóbbi szabályok között szerepelnek azok a szabályok, amelyek a valamely tagállam lobogója alatt hajózó közösségi halászhajók fedélzetén lévő megfigyelők jelenlétére, valamint a tőkehalfogásnak az erre a célra kijelölt kikötőkben való kirakodására vonatkoznak.

A kereset alapját képező tényállás és a hivatkozott jogalapok

10 A Spanyol Királyság — élve a 3760/92 rendelet 15. cikkének (3) bekezdésében biztosított jogával — 2001. június 21-i levelében a megtámadott rendelet módosításának javaslatával kereste meg a Tanácsot. Az említett rendelet 2. cikkének (2) bekezdésében előírt kivétel állítólag hátrányosan megkülönböztető jellegére való hivatkozással a javaslat ezen rendelkezés hatályon kívül helyezésére irányult, abból a célból, hogy minden halászhajónak azonos halászati feltételeket biztosítsanak, a hajó hosszától és a kihajózás időtartamától függetlenül.

11 A spanyol javaslatot először a Tanács „Belső halászati politika" nevű csoportja vizsgálta meg 2001. június 28-i ülésén, majd az Állandó Képviselők Bizottsága, július

11-i ülésén; a Tanács 2001. július 20-án végül elutasította a javaslatot, mivel egyetlen másik tagállam sem támogatta.

12 Mivel a Spanyol Királyság úgy vélte, hogy az elutasítás sérti az érdekeit, benyújtotta a jelen keresetet, amelynek keretében három jogalapot hoz fel: a választott jogalap téves jellegét és a Bizottság hatáskörének hiányát a megtámadott rendelet elfogadására, a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének megsértését, valamint a rendelet indokolásának hiányosságát.

A keresetről

Az első jogalapról

13 Első jogalapjával a Spanyol Királyság lényegében a Bizottságnak a megtámadott rendelet elfogadására vonatkozó hatáskörét vitatja. A spanyol kormány szerint ugyanis a 3760/92 rendelet 15. cikkének (1) bekezdése — amely a megtámadott rendelet egyetlen jogalapját jelenti — korlátozott szabályozási hatáskört ad a Bizottságnak, amelyet az intézmény csak az e rendelkezés által előírt esetekben és feltételekkel gyakorolhat, azaz lényegében akkor, ha az erőforrások megőrzését veszélyeztető súlyos és előre nem látható zavarok lépnek fel, ha a Bizottság által hozott intézkedések szükségesnek bizonyulnak, és ha az említett intézkedések időbeli hatálya hat hónapra van korlátozva. Márpedig jelen esetben e feltételek közül kettő hiányzik. A spanyol kormány nem vitatja ugyan a tőkehalállomány kritikus helyzetét, fenntartja azonban, hogy a megtámadott rendelet által megállapított sürgős intézkedések (a továbbiakban: a vitatott intézkedések) nem mutatják a 3760/92 rendelet 15. cikkének (1) bekezdése által megkövetelt szükséges jelleget, és alkalmazásuk nincs időben korlátozva.

14 Először is, ami a 3760/92 rendelet 15. cikke (1) bekezdésének megfelelően elfogadott intézkedések szükségességét illeti, a spanyol kormány kiemeli, hogy ezt a feltételt úgy kell értelmezni, hogy az az érintett halászati ágazat nehézségeinek enyhítését célzó, sürgős és rendkívüli intézkedések meghozatalát foglalja magában. Jelen esetben azonban a vitatott intézkedések egyáltalán nem felelnek meg ezeknek a követelményeknek, hiszen a megtámadott rendeletet hat hónappal azután fogadták el, hogy a Tanács és a Bizottság elrendelte, hogy sürgősen ki kell dolgozni a szürkefókahalállomány helyreállításának tervét. Ebből következik, hogy a hat hónapos időszak folyamán a Tanácsnak — különösen a 3760/92 rendelet 4. cikkében előírt eljárást követve — lett volna ideje meghozni a szükséges védelmi intézkedéseket a rendes szabályoknak megfelelően, és nem feltétlenül kellett volna a rendelet 15. cikkében előírt kivételes eljáráshoz folyamodni.

15 A spanyol kormány egyébiránt kétségét fejezi ki a vitatott intézkedések hatásosságát illetően is. Ebben a tekintetben azt állítja, hogy bizonyos halászati övezetbe való behatolás megtiltása vagy egy meghatározott halfajta halászatának tilalma sokkal megfelelőbb intézkedés lett volna a tőkehalállomány visszafordíthatatlan károsodásának elkerülése érdekében, mint — a halászok és a tagállamok számára egyaránt költségnövekedéssel járó — olyan intézkedések, mint a hálók szemboségének növelése vagy a kirakodási kikötők kifejezett kijelölése.

16 Másodsorban a Bizottság által elfogadott intézkedések alkalmazásának időbeli korlátozására vonatkozó feltételt illetően a spanyol kormány azt állítja, hogy jelen esetben ez sem teljesül, mert a megtámadott rendelet nem tartalmaz semmilyen, az időbeli hatályát korlátozó rendelkezést.

17 Ebben a vonatkozásban bevezetésként emlékeztetni kell arra, hogy a 3760/92 rendelet olvasatából következik, hogy főszabály szerint a Tanács az az intémény, amely hatáskörrel rendelkezik arra, hogy a halászat és az akvakultúra közösségi

rendszerének létrehozása céljából, illetve különösen az említett rendelet 4. cikke (1) bekezdésének alkalmazásával az övezetekhez és erőforrásokhoz való hozzáférés feltételeit, valamint a kitermelési tevékenységek gyakorlásának feltételeit megállapító közösségi intézkedések meghozatala céljából meghozza a szükséges intézkedéseket; mindemellett ugyanezen rendelet 15. cikkének (1) bekezdése alapján a Bizottság hatáskörrel rendelkezik azon intézkedések meghozatalára, melyek szükségesek „olyan súlyos és előre nem látható zavarok esetén, amelyek veszélyeztethetik az erőforrások megőrzését". Ez a hatáskör, amelyet a Bizottság tagállami kérésre vagy saját kezdeményezésére gyakorolhat, a fent említett rendelet tizennyolcadik preambulumbekezdésében kifejezett azon törekvéseknek tesz eleget, amelyek értelmében sürgős intézkedések elfogadásának eljárását kell előírni „az erőforrások megőrzése célkitűzésének veszélyeztetésére alkalmas, súlyos zavar esetére".

18 Jelen esetben a spanyol kormány nem vitatja az ilyen zavar meglétét, mivel a szürketőkehal-állomány kritikus helyzetét közösségi szinten a Tanács és a Bizottság éppúgy megerősítette, mint nemzetközi szinten az ICES. A spanyol kormány kritikái a vitatott intézkedések meghozatalához vezető eljárás lassúságára, az intézkedések állítólagos alkalmatlanságára, valamint az intézkedések időbeli hatályára vonatkozó adatoknak a megtámadott rendeletből való hiányzásához kötődő jogbizonytalanságra vonatkoznak.

19 Ami ennek a jogalapnak az első részét illeti, emlékeztetni kell arra, hogy — amint az különösen a második preambulumbekezdés szövegéből is következik — a 3760/92 rendelet célja az élő vízi erőforrások és az akvakultúra ésszerű és felelős kitermelésének biztosítása; és hogy a rendelet ugyanakkor figyelembe veszi mind a halászati ágazatnak a hosszú távú fejlődéshez, illetve a gazdasági és társadalmi körülmények biztosításához fűződő érdekét, mind a fogyasztók érdekét. Figyelembe véve ezeket a célokat, semmi sem indokolja a rendelet 15. cikke (1) bekezdésének megszorító értelmezését, amely cikk alapján a Tanács a Bizottságra ruházta át azt a hatáskört, amely az erőforrások megőrzésére esetleg veszély jelentő, súlyos és előre nem látható zavarok esetén szükséges intézkedések meghozatalára vonatkozik.

20 Még ha azok a feltételek, amelyektől a Tanács e hatáskörnek a Bizottság általi gyakorlását függővé tette, valamint a 3760/92 rendelet tizennyolcadik preambulumbekezdésének szövege azt mutatják is, hogy a Bizottságnak a lehető leggyorsabban meg kell hoznia a szükséges intézkedéseket, a rendelet 15. cikke nem teszi valamely speciális sürgősségi feltételtől függővé e hatáskör gyakorlását. Továbbá — a jelenlegihez hasonló esetben, ahol a Bizottságot nem tagállami kérelemmel keresték meg — nem ír elő pontos határidőt, amelyen belül a Bizottságnak el kellene járnia, mert különben elveszti hatáskörét. Egyébiránt az említett rendeletből semmiképp nem következik, hogy a közösségi jogalkotó korlátozni kívánta a hatáskör Bizottságra való átruházását úgy, hogy az már ne járhasson el akkor, ha a Tanács maga is képes meghozni a szükséges intézkedéseket.

21 Jelen esetben nem lehet azt felhozni a Bizottság ellen, hogy feleslegesen késlekedett a vitatott intézkedések meghozatalával. Ugyanis tény, egyrészt hogy a Bizottság 2001 januárjától kezdve — azaz alig néhány héttel azután, hogy a Tanács és a Bizottság elrendelték, hogy sürgősen ki kell dolgozni a szürkетőkehal-állomány helyreállításának tervét – megkezdte a szükséges tárgyalásokat annak érdekében, hogy egyezségre lehessen jutni a meghozandó intézkedések jellegét illetően, másrészt hogy a tárgyalások, amelyekben egyébként a spanyol kormány is közelebbről részt vett, a megtámadott rendelet meghozataláig folytak. Ezenkívül tény, hogy abban az időpontban, amikor az említett intézkedéseket meghozták, még mindig fennálltak az erőforrások megőrzését veszélyeztethető, súlyos és előre nem látható zavarok feltételei, mivel a szürkетőkehal-állomány még mindig kritikus szinten volt.

22 Ezen okok alapján vissza kell utasítani a spanyol kormány állítását, miszerint a Bizottság — tekintettel a vitatott intézkedések meghozatala miatti késedelemre — elvesztette volna a 3760/92 rendelet 15. cikkének (1) bekezdéséből eredő hatáskörét.

23 Egyébiránt amennyiben az első jogalap első részével a spanyol kormány oly módon akarja vitatni a vitatott intézkedések szükségességét, hogy megkérdőjelezi azok hatásosságát, meg kell állapítani, hogy a Bizottság széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik az olyan esetekben, mint a jelenlegi, amelyekben egyaránt szükséges egy összetett helyzet, valamint a meghozandó intézkedések jellegének vagy hatályának értékelése. Ennélfogva az ilyen hatáskör gyakorlásának felülvizsgálatakor a bírónak annak vizsgálatára kell szorítkoznia, hogy nem történt-e nyilvánvaló hiba vagy hatáskörrel való visszaélés, illetve hogy az érintett hatóság nem lépte-e át nyilvánvalóan mérlegelési jogköre korlátait (lásd ebben az értelemben többek között a C-4/96. sz., NIFPO és Northern Ireland Fishermen's Federation ügyben 1998. február 19-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-681. o.] 41. és 42. pontját, a C-179/95. sz., Spanyolország kontra Tanács ügyben 1999. október 5-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-6475. o.] 29. pontját, valamint a C-120/99. sz., Olaszország kontra Tanács ügyben 2001. október 25-én hozott ítélet [EBHT 2001., I-7997. o.] 44. pontját).

24 Jelen esetben a spanyol kormány nem bizonyította, hogy a Bizottság hatásköre gyakorlása során ilyen hibát vagy visszaélést követett volna el, vagy hogy nyilvánvaló módon túllépte volna mérlegelési jogköre korlátait. Éppen ellenkezőleg: a Bizottság — mikor ebben a vonatkozásban olyan intézkedések meghozatalaról döntött, amelyek nem a tőkehalfogás tilalmára vagy a halászhajók bizonyos meghatározott földrajzi övezetekbe való bejutásának megtiltására, hanem csak az engedélyezett fogások számának korlátozására és az engedélyezett fogásoknál használt hálók szemből ségének növelésére irányulnak — teljesen figyelembe vette az élő vízi erőforrások és az akvakultúra megfelelő védelmének szükségességét, valamint a halászati ágazatnak a hosszú távú fejlődéshez fűződő érdekét. A teljes fogási tilalom ugyanis sokkal jelentősebb hátrányos következményekkel járhatott volna nemcsak a tőkehalhalászok, de más halászok számára is, mivel– ahogyan a Bizottság állította, és a spanyol kormány sem cáfolta ezt a pontot — a tőkehalhalászat hagyományosan vegyes halászati területen történik.

25 Az előzőekből következik, hogy az első jogalap első részét el kell utasítani.

26 Ami az első jogalap második részét illeti, amely szerint a Bizottság túllépte volna hatáskörét, és megsértette a jogbiztonság elvét, mert a megtámadott rendelet egyetlen rendelkezése sem jelölte meg a vitatott intézkedések időbeli hatályát, meg kell állapítani, hogy az említett rendeletben semmi nem támasztja alá azt az állítást, amely szerint ezen intézkedések időbeli hatálya hat hónapnál hosszabb lett volna.

27 A megtámadott rendelet ugyanis kifejezetten a 3760/92 rendelet 15. cikkének (1) bekezdésén alapul, amely világosan kimondja, hogy a Bizottság által elfogadott intézkedések „legfeljebb hat hónapig lehetnek hatályban". Ellentétes értelmű kifejezett rendelkezés hiányában — és még ha a Bizottságnak kifejezett módon meg kellett volna is jelölnie a megtámadott rendelet időbeli hatályát — az ilyen időtartam — mint azt a főtanácsnok indítványa 35. pontjában megállapította — szükségképpen megfelel a vitatott rendelkezések hatálybalépésétől számított hat hónapos időszaknak, mivel ez a határidő a 3760/92 rendelet említett rendelkezése által megengedett maximális határidő, és ez a megtámadott rendelet egyetlen jogalapja.

28 A fenti megfontolások összességét tekintve meg kell állapítani, hogy a Bizottságnak volt hatásköre a megtámadott rendelet meghozatalára.

29 Következésképpen az első jogalapot — mint megalapozatlant — el kell utasítani.

A második jogalapról

30 A második jogalapjával a Spanyol Királyság vitatja a különbségtételt, amelyet a Bizottság a megtámadott rendelet 2. cikke (2) bekezdésében a 12 méternél rövidebb hajók — amennyiben a kikötő elhagyását követő 24 órán belül visszatérnek a kikötőbe — és az ennél hosszabb hajók között tett. A spanyol kormány szerint ez a különbségtétel diszkriminatív jelleget ölt, mivel sokkal erősebben sújtja a spanyol halászflottát, mint más tagállamok flottáit. A spanyol partok és a megtámadott rendelet által érintett tőkehal-halászati övezetek közötti távolság miatt a spanyol halászok valójában csak 12 méternél hosszabb hajókat tudnak használni, amelyek 24 óránál hosszabb utakat tesznek meg, míg más tagállamok halászai, amelyek partja közelebb van az említett halászati övezetekhez, 12 méternél rövidebb hajókkal tudják gyakorolni tevékenységüket, és ebből a tényből adódóan élvezhetik az említett 2. cikk (2) bekezdésében előírt kivétel nyújtotta előnyöket.

31 Ebben a vonatkozásban előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy az egyenlő bánásmód elve vagy a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elve megköveteli, hogy az összehasonlítható helyzeteket ne eltérő módon kezeljék, és hogy a különböző helyzeteket ne egyenlő módon kezeljék — kivéve, ha ez a bánásmód objektíve igazolt.

32 Jelen esetben a 12 méternél hosszabb hajókra fenntartott bánásmód eltér attól, amelyben az ennél rövidebb hajók részesülnek — amennyiben utóbbiak a kihajózást követő 24 órán belül visszatérnek a kikötőbe. A peres felek ellentmondanak egymásnak mind azon helyzetek összehasonlíthatóságát illetően, amelyekre az említett bánásmód vonatkozik, mind — főleg — azon kérdést illetően, hogy ez az eltérő bánásmód igazolható-e objektív tényezőkkel.

33 Ami a megtámadott rendelet által említett helyzetek összehasonlíthatóságát illeti, a kisméretű hajók helyzete — mint azt a Bizottság is kiemelte — objektíve különbözik más hajók helyzetétől. Egyrészt ugyanis — a dolgok kényszerítő erejénél fogva — a kisméretű hajók halászati lehetősége a parti övezetekre korlátozódik, mivel a nagyobb méretű vagy nagyobb tonnatartalmú hajóktól eltérően a kisméretű hajók rendszerint nem tudnak kijutni a nyílt tengeri halászati övezetekbe. Másrészt a kisméretű hajók tevékenységére az „opportunista" jelleg jellemző annyiban, hogy az általuk bejárt övezetekben megtalálható halfajtákat fogják ki, és halászati tevékenységük általában nem egyetlen halfajtára irányul.

34 Ebből következik, hogy a kisméretű hajók helyzete nem tekinthető összehasonlíthatónak a nagyobb méretű hajókéval.

35 Ami a rendelet által a hajók két kategóriájára fenntartott eltérő bánásmód igazolását illeti, a Bizottság úgy érvel, hogy a megtámadott rendelet által előírt rendszernek a kisméretű hajókra való alkalmazása arra kényszerítette volna az érintett vállalkozásokat, hogy 100 mm-es vagy annál nagyobb szembőségű hálókkal szereljék fel hajóikat, ami a kis hajók tulajdonosai számára nemcsak jelentős gazdasági beruházásokkal járt volna, de más halfajtáknál is csekélyebb fogásokat okozott volna, és ezáltal veszélyeztette volna az érintett vállalkozások fennmaradását. E körülmények között aránytalan lett volna ilyen rendszert rákényszeríteni a kisméretű hajókra, tekintetve, hogy a vitatott intézkedések ideiglenes jellegűek, hiszen időbeli hatályuk hat hónapra korlátozódik.

36 E társadalmi-gazdasági jellegű tényezőkre tekintettel, a megtámadott rendelet 2. cikkének (2) bekezdésében a kisméretű hajókra előírt kivétel a Bizottság szerint

objektíve igazolt, annál is inkább, mert az e kategóriába tartozó hajók által fogott tőkehalmennyiség elég csekély. Ebben a vonatkozásban a Bizottság azt állítja, hogy a kis hajók általi fogások e fajta teljes fogásának legfeljebb 4%-át érik el.

37 A spanyol kormány a maga részéről — technikai megalapozottságának hiányára hivatkozva — vitatja a megtámadott rendelet 2. cikkének (2) bekezdésében a kisméretű hajókra előírt kivételt, mert szerinte semmilyen összefüggés nincs a hálószem mérete és a hajók hossza között, és mert a kisméretű hajók fogásai egyébként jobban árthatnak a tőkehalállomány megőrzésének, mint a 12 méternél hosszabb hajók fogásai.

38 A spanyol kormány első érve nem helytálló. Ugyanis — amint az a Bizottság észrevételeiből is következik — azok az érvek, amelyekre az említett kivétel igazolása érdekében hivatkozott, nem a hajók hossza és a hálószembőség közötti valamilyen viszonyon alapulnak, hanem azokra a hátrányos következményekre vonatkoznak, amelyeket a megtámadott rendelet által előírt rendszer teljes alkalmazása eredményezhetne a kisméretű hajókra nézve, tekintettel az általuk gyakorolt halászat speciális jellegére.

39 Ami a spanyol kormány által felhozott második érvet illeti, ez nem nyújtott semmilyen meggyőző bizonyítékot azon állítás alátámasztására, amely szerint a 12 méternél rövidebb hajók fogásai jobban veszélyeztetnék a tőkehalállomány megőrzésének célkitűzését, mint az ennél hosszabb hajók fogásai.

40 Ugyanis, habár a Bizottság pontosította a tárgyalás során, hogy osztja a spanyol kormány nézőpontját, amely szerint a kisméretű hajók által látogatott parti övezetekben erősebb a tőkehalivadékok koncentrációja, mint a partoktól távolabbi övezetekben, azért megismételte az iratokban fenntartott állítását, amely szerint a megtámadott rendelet 2. cikkének (2) bekezdésében említett kivétellel érintett hajók fogásai csak nagyon csekély részt képviselnek: e halfajta teljes fogásának maximum 4%-át.

41 A spanyol kormány, mikor a tárgyalás során kifejezetten erről kérdezték, vitatta a Bizottság által felhozott százalékarányt, de nem tudott más számszerű adatokat felmutatni a tőkehalfogásra vonatkozóan. Ebben a tekintetben beérte annak kijelentésével, hogy Spanyolországban nincsenek 12 méternél rövidebb, az említett kivételt élvező hajók, következésképpen az ilyen típusú hajók által végrehajtott fogások becslését a lobogójuk szerinti államnak kell elvégezni.

42 Ilyen körülmények között el kell utasítani azt az állítást, amely szerint a 12 méternél rövidebb hajók általi fogások jobban veszélyeztetnék a tőkehalállomány fenntartását, mint a nagyobb méretű hajók fogásai.

43 Az előzőkből következik, hogy a spanyol kormány nem tudta cáfolni sem a Bizottság állítását, amely szerint a kisméretű hajók helyzete nem hasonlítható a nagyobb méretűekéhez, sem azokat az érveket, amelyeket a Bizottság hozott fel annak bizonyítására, hogy a két hajókategória tekintetében alkalmazott eltérő bánásmód objektív tényezőkkel igazolt. Ilyen körülmények között a spanyol kormány nem tudta bizonyítani a megtámadott rendelet 2. cikke (2) bekezdésének hátrányosan megkülönböztető jellegét.

44 Ezt a megállapítást egyébiránt a Bíróság elé terjesztett iratokból következő kiegészítő információk sora támasztja alá.

45 Mindenekelőtt azt kell megállapítani, hogy a Bizottság — a kivétel hatályát azon kisméretű hajókra korlátozva, amelyek a kihajózást követő 24 órán belül visszatérnek a kikötőbe — olyan intézkedést hozott, amely alkalmas annak biztosítására, hogy az elfogadott kivételből származó előny csak azokra a hajókra korlátozódjék, amelyekre ténylegesen vonatkoznak az azt igazoló okok, azaz azokra a hajókra, amelyek halászati tevékenysége szükségképpen a part menti övezetekre korlátozódik, és amelyekkel „opportunista" jellegű halászatot folytatnak.

46 A spanyol kormány azon állításaival ellentétben, amelyek szerint a spanyol flottát különösen súlyosan érintené a megtámadott rendelet, másodsorban azt kell megállapítani, hogy más tagállamok flottái a spanyol flottáéval összehasonlítható helyzetben vannak, amennyiben a megtámadott rendelet által érintett övezetek eléréséhez megteendő távolság szintén túl jelentős ahhoz, hogy az ezen tagállamok lobogója alatt hajózó kisméretű hajók élvezhessék a megtámadott rendelet 2. cikke (2) bekezdésében előírt kivétel előnyeit. Amint az a Bíróság elé terjesztett iratokból kitűnik, különösen a belga és a holland flottáról van szó.

47 Végül meg kell állapítani, hogy a 12 méternél rövidebb hajóval rendelkező spanyol halászokat semmi esetre sem érinthetik a vitatott intézkedések, mivel mind a megtámadott rendelet címéből, mind a területi hatályára vonatkozó 1. cikkéből következik, hogy a rendelet nem alkalmazható az ICES VIIIc., illetve IXa. és b. körzetre, amelyek a gyakorlatban a spanyol és portugál partok melletti övezeteknek felelnek meg. Ahogyan a főtanácsnok indítványa 48. és 50. pontjában megállapította, a kisméretű spanyol hajók ennélfogva rendesen működhetnek az említett övezetekben, a Spanyol Királyságnak engedélyezett kvóták korlátain belül.

48 Az előző indokokra való tekintettel tehát a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének megsértésére alapított jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

A harmadik jogalapról

49 Harmadik jogalapjával a Spanyol Királyság az EK 253. cikkben előírt indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozik. Ebben a vonatkozásban azzal érvel, hogy a megtámadott rendelet preambulumbekezdései nem tartalmaznak semmilyen magyarázatot azokat az okokat illetően, amelyek a Bizottságot arra vezették, hogy különbséget tegyen a 12 méternél rövidebb és hosszabb hajók között, holott jelen esetben nincs semmilyen összefüggés a hálók vagy zsákhálók szembősége és a halászhajók hossza között, továbbá hogy az e rendelet 2. cikke (2) bekezdésében előírt kivétel nem olyan intézkedés lenne, amely kifejezetten a tőkehalállomány megőrzését szolgálná.

50 Ebben a vonatkozásban meg kell említeni, hogy bár az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EK 253. cikk által megkövetelt indokolásnak meg kell felelnie az adott jogi aktus jellegének, valamint világosan és egyértelműen kell megjelenítenie az azt meghozó intézmény érvelését, úgy, hogy az érintettek számára lehetővé tegye a meghozott intézkedés igazolásának megismerését, az illetékes bíróság számára pedig a felülvizsgálat gyakorlását (lásd többek között a — fent hivatkozott — Olaszország kontra Tanács ügyben hozott ítélet 28. pontját és a C-445/00. sz., Ausztria kontra Tanács ügyben 2003. szeptember 11-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-8549. o.] 49. pontját), az már nem követelmény, hogy az indokolás minden releváns ténybeli és jogi indokot részletezzen. Azt a kérdést ugyanis, hogy valamely jogi aktus indokolása megfelel-e az EK 253. cikk követelményeinek, nemcsak az aktus szövege alapján kell megítélni, hanem a szövegösszefüggés, valamint az érintett tárgyat szabályozó jogszabályok összessége alapján is. Ez különösen igaz akkor, amikor a tagállamok közelebbről részt vettek a vitatott jogi aktus kidolgozásának folyamatában, és így ismerik az aktus alapjául szolgáló okokat (lásd többek között a — fent hivatkozott — Olaszország kontra Tanács ügyben hozott ítélet 29. pontját és az

Ausztria kontra Tanács ügyben hozott ítélet 99. pontját, valamint a C-293/00. sz., Hollandia kontra Bizottság ügyben 2003. november 6-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-12775. o.] 55–56. pontját).

51 Az állandó ítélkezési gyakorlatból következik egyébiránt az is, hogy az indokolási kötelezettség terjedelme az adott jogi aktus jellegétől függ, és hogy az általános hatályú aktusok esetében az indokolás egyrészt az indokolás meghozatalához vezető helyzet megjelölésére, másrészt az elérendő általános célok megjelölésére korlátozódhat. Ebben az összefüggésben a Bíróság pontosította többek között, hogy a különböző kiválasztott technikai megoldások tekintetében túlzás lenne külön indokolást megkövetelni, ha a vitatott aktusból kitűnik az intézmény által követett cél lényege (lásd többek között a C-168/98. sz., Luxemburg kontra Parlament és Tanács ügyben 2000. november 7-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-9131. o.] 62. pontját és a C-361/01. P. sz. Kik-ügyben 2003. szeptember 9-én hozott ítélet [EBHT 2003, I-8283. o.] 102. pontját).

52 Márpedig vitathatatlan, hogy a jelen esetben pontosan erről van szó. Egyrészt ugyanis a megtámadott rendelet negyedik preambulumbekezdésében a Bizottság világosan kifejezésre juttatta a követett célkitűzést és a cél megvalósítása érdekében tervbe vett eszközöket.

53 Másrészt, amint azt az ítélet 21. pontja már megállapította, a spanyol kormány közelebbről részt vett a megtámadott rendelet elfogadását megelőző vitákban és tárgyalásokon, úgyhogy pontosan ismerte mind a rendelet elfogadásához vezető okokat, mind a Bizottság által a tőkehalállomány összeomlásának megakadályozására tervezett intézkedéseket, ahol a Bizottság végül is figyelembe vette azokat a sajátos nehézségeket, amelyeket ezek az intézkedések a halászok bizonyos csoportjainak okozhatnak.

54 Ilyen körülmények között a megtámadott rendelet preambulumbekezdéseiben a Bizottság nem volt köteles kifejteni a 12 méternél rövidebb hajók javára — a rendelet 2. cikk (2) bekezdésében — előírt kivétel igazolására alkalmas indokokat.

55 Az előző megállapításokra tekintettel a harmadik jogalapot — mint megalapozatlant — szintén el kell utasítani.

56 Mivel a Spanyol Királyság által a keresete alátámasztására felhozott három jogalap egyike sem vezethet sikerre, a keresetet teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

57 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Spanyol Királyságot, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság a keresetet elutasítja.

2) A Bíróság a Spanyol Királyságot kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások